

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

THÔNG TIN VỀ NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Tên đề tài: CHỨNG CỨ TRONG TỔ TỤNG HÀNH CHÍNH Ở VIỆT NAM

Chuyên ngành: Luật Hiến pháp và Luật Hành chính

Mã số: 9.38.01.02

Họ tên nghiên cứu sinh: Nguyễn Sơn Lâm

Họ tên người hướng dẫn: PGS.TS. Nguyễn Cảnh Hợp

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh

NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Luận án là một công trình khoa học nghiên cứu chuyên sâu, toàn diện và có hệ thống về chứng cứ trong tố tụng hành chính. So với các công trình nghiên cứu đã được công bố trong thời gian qua, những điểm mới nổi bật của kết quả nghiên cứu thể hiện ở những nội dung sau:

(1). Luận án là một công trình nghiên cứu đầu tiên, toàn diện, hệ thống tương đối đầy đủ về vấn đề lý luận của chứng cứ trong Luật Tố tụng hành chính. Luận án đóng góp vào việc làm phong phú thêm, làm rõ hơn những vấn đề còn chưa có nhận thức rõ ràng và thống nhất trong khoa học về chứng cứ trong tố tụng hành chính ở Việt Nam. Luận án nêu lên được những vấn đề lý luận về chứng cứ trong tố tụng hành chính bao gồm: khái niệm chứng cứ trong tố tụng hành chính và phân tích chi tiết nội hàm của khái niệm chứng cứ; Nêu lên những đặc điểm riêng biệt của chứng cứ trong vụ án hành chính; Phân tích chi tiết các vai trò của chứng cứ, đó là chứng cứ có vai trò là bảo đảm quyền tiếp cận công lý của công dân trong tố tụng hành chính; bảo đảm quyền bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự trong tố tụng hành chính; bảo đảm quyền tranh tụng của đương sự trong tố tụng hành chính; giúp Tòa án có căn cứ ban hành phán quyết chính xác và đúng đắn; Phân tích ba thuộc tính của chứng cứ là tính khách quan, tính liên quan và tính hợp pháp; Trình bày chi tiết các cách phân loại chứng cứ; Trình bày các nội dung pháp lý về chứng cứ trong tố tụng hành chính gồm các chế định về chứng cứ như nguồn chứng cứ, thu thập, xác minh, đánh giá, cung cấp, giao nộp, công bố, sử dụng, bảo quản, bảo vệ chứng cứ; Nêu lên những yếu tố tác động đến chứng cứ trong tố tụng hành chính gồm yếu tố về chính trị, yếu tố về con người, yếu tố về pháp lý, yếu tố về kinh tế xã hội ở địa phương; về mô hình tố tụng giải quyết án hành chính của Tòa án. Việc làm sáng tỏ những vấn đề lý luận này sẽ là cơ

sở cho việc đưa ra các kiến nghị có tính khoa học, phù hợp để hoàn thiện được các quy định pháp luật về chứng cứ trong Luật tố tụng hành chính.

(2) Luận án đã đúc kết kinh nghiệm của pháp luật một số quốc gia tiêu biểu trên thế giới về quy định pháp luật về chứng cứ trong tố tụng hành chính, về mô hình tài phán hành chính (nhất hệ tài phán, lưỡng hệ tài phán, dung hòa) của một số nước có thể được tham khảo khi đề xuất các kiến nghị hoàn thiện các quy định về chứng cứ trong tố tụng hành chính ở Việt Nam.

(3) Luận án phân tích, đánh giá một cách chính xác, toàn diện và đầy đủ thực trạng về chứng cứ trong Luật tố tụng hành chính ở phương diện quy định pháp luật và áp dụng pháp luật trên thực tiễn. Tất cả các vấn đề liên quan đến chứng cứ như: nghĩa vụ chứng minh, thu thập, cung cấp, giao nộp, xác minh, đánh giá, công bố, sử dụng, bảo quản, bảo vệ về chứng cứ trong tố tụng hành chính đều được làm rõ ở cả phương diện quy định pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật vào trong việc giải quyết vụ án hành chính. Đồng thời, trong Luận án còn luận giải những vướng mắc, bất cập đó, phân tích để tìm ra nguyên nhân của những hạn chế, để làm cơ sở cho việc đề xuất những phương hướng và giải pháp hoàn thiện về chứng cứ trong tố tụng hành chính cho phù hợp.

(4) Luận án đã đề xuất các phương hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật và bảo đảm thi hành pháp luật về chứng cứ trong tố tụng hành chính. Đưa ra được những phương hướng hoàn thiện pháp luật về chứng cứ phù hợp, hiệu quả và cần thiết như: bảo đảm sử dụng chứng cứ trong bối cảnh cải cách bộ máy nhà nước theo hướng tinh gọn, hiệu quả và phù hợp với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ; Gắn liền với việc bảo đảm được quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân trong vụ án hành chính; Đảm bảo tính đồng bộ, thống nhất của hệ thống pháp luật; Phải phù hợp xu hướng phát triển của pháp luật Việt Nam về chứng cứ và chứng minh trong tố tụng hành chính. Đối với giải pháp hoàn thiện pháp luật về chứng cứ trong tố tụng hành chính, Luận án đã nêu được bảy đề xuất lớn như: về trách nhiệm chứng minh của người bị kiện; về nguồn chứng cứ; về thu thập chứng cứ; về cung cấp, giao nộp chứng cứ; về xác minh, đánh giá chứng cứ; về bảo quản, bảo vệ chứng cứ; về chứng cứ là dữ liệu điện tử. Trong từng giải pháp lớn, có các đề xuất cụ thể theo từng khía cạnh của vấn đề với hơn mười đề nghị sửa đổi, bổ sung các điều ở dạng dự thảo hoàn chỉnh vào Luật tố tụng hành chính hiện hành. Đồng thời, Luận án cũng đưa ra giải pháp đảm bảo thi hành pháp luật về chứng cứ nhằm nâng cao chất lượng xét xử các vụ án hành chính mang tính đột phá phù hợp với hoàn cảnh, điều kiện, thực tiễn xét xử án hành chính ở nước ta hiện nay. Các giải pháp là cần có sự tham gia của Thừa phát lại trong việc hỗ trợ thu thập chứng cứ khi giải quyết vụ án hành chính; Nâng cao năng lực đội ngũ người tiến hành tố tụng hành chính; Hoàn thiện cơ sở vật chất, xây dựng hoàn chỉnh cơ

sở dữ liệu quốc gia, phục vụ cho hoạt động tiếp nhận, xác minh, giao nộp, thu thập chứng cứ; Tòa án cần triển khai đẩy mạnh việc xét xử trực tuyến đối với các vụ án hành chính. Đây là những kiến nghị dựa trên những căn cứ, lập luận khoa học, phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng về cải cách tư pháp, góp phần nâng cao hiệu quả giải quyết vụ án hành chính ở Việt Nam.

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 10 tháng 7 năm 2025
Nghiên cứu sinh

Nguyễn Sơn Lâm